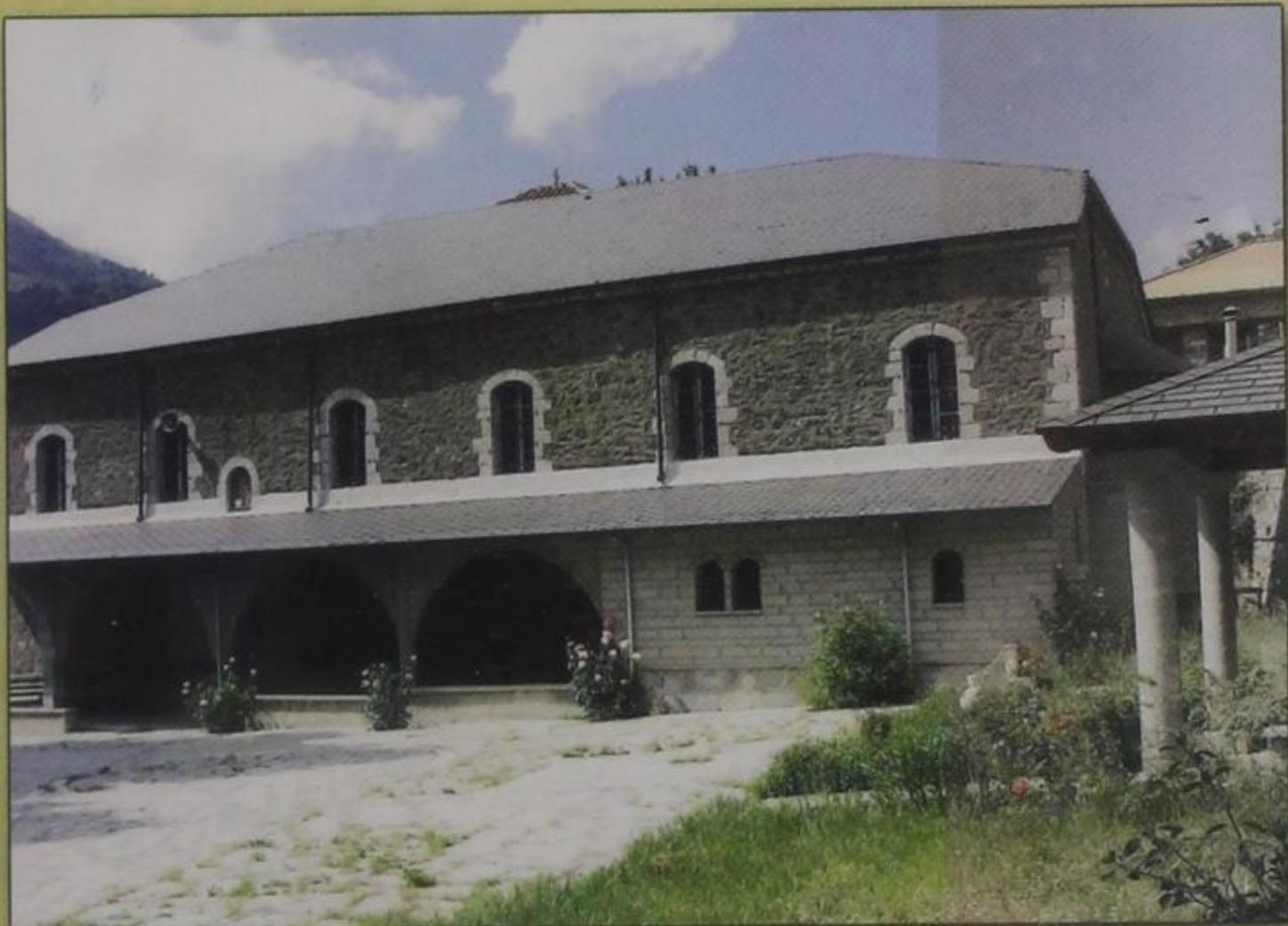

Πρεσβ. ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ ΤΑΤΣΗΣ

ΔΙΣΤΡΑΤΟΝ ΚΩΝΙΤΣΗΣ

Έκαπτο χρόνια άπό τά έγκαινια
τοῦ ιεροῦ Ναοῦ Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου
(1909-2009)

KONITSA

ΔΙΣΤΡΑΤΟΝ ΚΩΝΙΤΣΗΣ

Έκατό χρόνια
ἀπό τά έγκαινη τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ
Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου
(1909-2009)

Πρεσβ. ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ ΤΑΤΣΗ

ΔΙΣΤΡΑΤΩΝ ΚΟΝΙΤΣΗΣ

Έκατό χρόνια
ἀπό τά έγκαινια τοῦ ιεροῦ Ναοῦ
Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου
(1909-2009)

ΚΟΝΙΤΣΑ 2008

ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΚΟΝΙΤΣΑΣ

ΑΡ. ΕΙΣΑΓΩΓΗΣ 51749

ΗΜΕΡ. ΕΙΣΑΓΩΓΗΣ 11-12-2008

ΤΑΞΙΝ. ΑΡΙΘΜ. 949 53 ΤΑΤ

κωδ. εγγ: 7032

Τίτλος βιβλίου:

ΔΙΣΤΡΑΤΟΝ ΚΟΝΙΤΣΗΣ

Έκατό χρόνια διπό τά έγκαινια
τοῦ ιεροῦ Ναοῦ Κοιμήσεως Θεοτόκου
(1909-2009)

Συγγραφέας:

Πρεσβ. Διονύσιος Τάτσης

Α' έκδοση: 2008

Κεντρική διάθεση:

Ίερός Ναός Κοιμήσεως Θεοτόκου
Διστράτου Κονίτσης

ΑΛΛΑ ΒΙΒΛΙΑ ΤΟΥ ΙΔΙΟΥ ΣΥΓΓΡΑΦΕΑ

1. ΓΕΡΟΝΤΑΣ ΠΑΪΣΙΟΣ. Βιογραφικά στοιχεῖα-Διδαχές-Έπιστολές-Περιστατικά-Κείμενα. Σελ. 232.
2. ΥΠΑΙΘΡΙΟ ΑΡΧΟΝΤΑΡΙΚΙ. Καταγραφή διδαχῶν τοῦ π. Παΐσιου. Σελ. 76.
3. Ο ΑΣΚΗΤΗΣ ΤΗΣ ΠΑΝΑΓΟΥΔΑΣ. Νέα στοιχεῖα γιά τόν π. Παΐσιο. Σελ. 144.
4. ΔΙΗΓΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΓΕΡΟΝΤΑ ΠΑΪΣΙΟ. Σελ. 180.
5. ΕΡΩΣ ΑΣΚΗΣΕΩΣ. Πνευματικά θέματα. Σελ. 218.
6. ΑΝΑΙΜΑΚΤΟ ΜΑΡΤΥΡΙΟ. Κείμενα ὀρθόδοξης οἰκοδομῆς. Σελ. 112.
7. ΑΠΟΔΗΜΙΑ ΣΕ ΜΟΝΑΣΤΗΡΙ. Σελ. 152.
8. ΔΙΔΑΧΕΣ ΓΕΡΟΝΤΩΝ. Σελ. 158.
9. ΕΝ ΟΡΕΣΙ ΠΛΑΝΩΜΕΝΟΣ. Βιωματικές σημειώσεις. Σελ. 190.
10. ΕΚ ΒΑΘΕΩΝ ΨΥΧΗΣ. Κείμενα γιά τήν πνευματική ζωή. Σελ. 120.
11. ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΟΝ. Κείμενα γιά τόν ποιμένα καί τό ποίμνιο. Σελ. 110.
12. ΝΕΟΝ ΓΕΡΟΝΤΙΚΟΝ. Θαυμαστά γεγονότα καί ἀποφθέγματα συγχρόνων Γερόντων. Σελ. 156.
13. ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑΡΙΟΝ. Κείμενα τῆς καλῆς ἀνησυχίας. Σελ. 136.
14. ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ. Ἐμπειρίες πνευματικοῦ ἀγώνα. Σελ. 120.
15. ΓΑΜΟΣ, ΤΟ ΜΕΓΑ ΜΥΣΤΗΡΙΟΝ. Σελ. 110.

16. ΚΗΠΟΣ ΑΡΩΜΑΤΩΝ. Ἡ δύναμη τῆς ἀρετῆς καὶ ἡ ἀδυναμία τῆς ἀμαρτίας. Σελ. 168.
17. «ΑΒΒΑ, ΤΙ ΠΟΙΗΣΩ ΙΝΑ ΣΩΘΩ;». Σελ. 206.
18. ΘΕΙΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ. Σελ. 120.
19. ΜΕΤΑΝΟΙΑ. Σελ. 140.
20. «ΘΕΛΩ ΠΕΝΤΕ ΛΟΓΟΥΣ ΛΑΛΗΣΑΙ». Συμπυκνωμένοι λόγοι ζωῆς. Σελ. 230.
21. ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΒΥΣΣΟ ΣΤΟΝ ΟΥΡΑΝΟ. Τά έπτα θανάσιμα ἀμαρτήματα. Σελ. 190.
22. ΠΡΟΓΕΥΣΗ ΠΑΡΑΔΕΙΣΟΥ. Δεκαπέντε διηγήματα μέστορικό πυρήνα. Σελ. 156.
23. ΛΟΓΟΣ ΑΓΑΘΟΣ. Κείμενα γιά τόν ἀγώνα κατά τῆς ἀμαρτίας. Σελ. 220.
24. ΑΡΩΜΑ ΓΕΡΟΝΤΟΣ ΠΟΡΦΥΡΙΟΥ. Σελ. 180.
25. ΟΙ ΚΑΡΠΟΙ ΤΟΥ ΠΝΕΥΜΑΤΟΣ καὶ ἄλλα ψυχωφελή κείμενα. Σελ. 152.
26. ΤΑ ΘΑΥΜΑΤΑ ΤΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ. Σελ. 120.
27. ΟΙ ΠΑΡΑΒΟΛΕΣ ΤΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ. Σελ. 112.
28. ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗΣ ΑΝΗΣΥΧΙΑΣ. Σελ. 135.
29. ΔΙΔΑΧΕΣ ΑΓΙΟΥ ΝΕΚΤΑΡΙΟΥ. Σελ. 164.
30. ΤΑ ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΑ ΤΟΥ ΑΚΡΙΤΑ. Σελ. 148.
31. ΠΕΝΗΝΤΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ. Σελ. 214.
32. ΔΙΔΑΧΕΣ ΑΓΙΟΥ ΝΙΚΟΔΗΜΟΥ ΤΟΥ ΑΓΙΟΡΕΙΤΟΥ. Σελ. 214.
33. ΜΕΤΑ ΠΑΡΡΗΣΙΑΣ ΚΑΙ ΑΚΑΤΑΚΡΙΤΩΣ. Σελ. 260.
34. ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΣ ΚΩΔΙΚΑΣ ΓΕΡΟΝΤΟΣ ΠΑΪΣΙΟΥ. Σελ. 260.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΓΙΑ ΤΟΝ ΑΝΑΓΝΩΣΤΗ 11

ΠΡΟΛΟΓΟΣ 15

Α'. ΔΙΑΔΡΟΜΗ ΚΟΝΙΤΣΑ-ΔΙΣΤΡΑΤΟ

α'.	Άτέλειωτα βουνά και δάση	19
β'	Έλεύθερο	21
γ'	Έκστατικός μπροστά στή θέα τῆς Τύμφης	22
δ'	Παλαιοσέλι	23
ε'	Πάδες	24
στ'	Άρματα	24
ζ'	Στό τέρμα τῆς διαδρομῆς	25

Β'. ΔΙΣΤΡΑΤΟ 29

α'	Τό μεγάλο χωριό τῆς Λάκκας Άώου	30
β'	Πανώριο και περήφανο	32
γ'	Ιστορική ἀναδρομή	32
δ'	Οι ἀσχολίες τῶν κατοίκων	35
ε'	Άντίσταση και πρόοδος	37

Γ'. Ο ΙΕΡΟΣ ΝΑΟΣ ΚΟΙΜΗΣΕΩΣ ΘΕΟΤΟΚΟΥ ..41

Δ'. ΟΙ ΆΛΛΟΙ ΝΑΟΙ

- α'. Ιερός Ναός Προφήτη Ἡλία 59
- β'. Ιερός Ναός Ἅγιου Γεωργίου 61
- γ'. Ιερός Ναός Ἅγίας Παρασκευῆς 63
- δ'. Ιερός Ναός Μεταμορφώσεως τοῦ Σωτῆρος..63

Ε'. ΙΕΡΕΑΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΠΙΣΠΑΣ 67

ΣΤ'. ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

- α'. Ἀπογραφή ὁρθοδόξου πληθυσμοῦ
τῆς Λάκκας.....77
- β'. Ὁ Ἅγιος Κοσμᾶς ὁ Αἰτωλός στό Δίστρατο ...77
- γ'. Τό Ἅγιο Φῶς στό Δίστρατο.....79
- δ'. Ρουμανική προπαγάνδα 81
- ε'. Τά ἐπαγγέλματα τῶν Διστρατιωτῶν 83

Ζ'. ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΚΟ ΕΠΙΜΕΤΡΟ 85

Για τον αναγνωστή

Συμπληρώθηκαν ήδη έκατό χρόνια από τά έγκαινια του Ι. Ναοῦ Κοιμήσεως Θεοτόκου τῆς Κοινότητος Διστράτου Κονίτσης (1909-2009).

Τά έγκαινια έτέλεσε ό τότε Μητροπολίτης Βελλάς και Κονίτσης (κατόπιν Μητροπολίτης Ιωαννίνων και τέλος Αρχιεπίσκοπος Αθηνῶν) Σπυρίδων Βλάχος.

Ο άοιδιμος Ιεράρχης εἶχε γεννηθῆ τό έτος 1873 στήν Χιλή τῆς Βιθυνίας τοῦ Πόντου. Ή καταγωγή του, ὅμως, ήταν από τήν Ρουφιά τοῦ Πωγωνίου, και αὐτός ήταν ὁ λόγος πού ὁ ίδιος ἔνοιωθε πέρα γιά πέρα Ηπειρώτης. Πτυχιοῦχος (μέ άριστα) τῆς περίφημης Θεολογικῆς Σχολῆς τῆς Χάλκης, χειροτονήθηκε Διάκονος και Ιερεύς σέ νεαρή σχετικῶς ἡλικίᾳ και ὑπηρέτησε ως Ιεροκῆρυξ στήν Καβάλα, ὅπου, ἐκτός από τά καθαρῶς ἐκκλησιαστικά του καθήκοντα, ἀσχολήθηκε και μέ τά ἐθνικά θέματα, κυρίως ἐναντίον τῆς βουλγαρικῆς προπαγάνδας, πού ἦθελε τήν Μακεδονία «Βουλγαρική», και πού προσπαθοῦσε νά ἐπιβληθῆ μέ ἀνήκουστα ἐγλήματα και πρωτοφανῆ τρομοκρατία. Ο νεαρός Κληρικός ἐργάσθηκε και στούς δύο τομεῖς μέ πολλή ἀπόδοση, κατά κοινή ὁμολογία.

Στά 1906 ή Σύνοδος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρ-

χείου ἐξέλεξε τόν Σπυρίδωνα Βλάχο Μητροπολίτη Βελλᾶς καί Κονίτσης.⁷ Ήταν ή ἐποχή, πού ὁ μεγάλος ἔκεινος Πατριάρχης Ἰωακείμ δ Γ' χειροτονοῦσε νέους στήν ἡλικία Ἱεράρχες γιά τίς Μητροπόλεις τῆς Μακεδονίας, ἥ δποία δοκιμαζόταν ἀπό τήν ἐγκληματική δραστηριότητα τῶν Βουλγάρων Κομιτατζήδων, ἀλλά καί γιά Μητροπόλεις ἀλλων περιοχῶν, δπως ἐν προκειμένῳ ἥ Βελλᾶς καί Κονίτσης, πού εἶχε ἀπό καιρό μπῇ στό στόχαστρο τῆς ρουμανικῆς προπαγάνδας, ἥ δποία προσπαθοῦσε νά προσεταιρισθῇ τούς βλαχόφωνους πληθυσμούς, πού, ὅμως, εἶχαν συνείδηση ἐλληνική.

Δέκα χρόνια διετέλεσε Μητροπολίτης Βελλᾶς καί Κονίτσης (1906-1916), ὁ ἀοίδιμος Σπυρίδων Βλάχος. Δέκα χρόνια μέ ἀσταμάτητη δραστηριότητα, γιά νά μένουν οἱ κάτοικοι τῆς (ἀρκετά μεγάλης) τότε Μητροπόλεώς του Χριστιανοί ὁρθόδοξοι καί Ἐλληνες. Κηρύττοντας καί λειτουργώντας συνεχῶς σέ ὅλα τά χωριά τῆς Ἐκκλησιαστικῆς του Ἐπαρχίας, ἐτόνωνε τό θρησκευτικό φρόνημα τῶν Χριστιανῶν του, ἐνῷ, παράλληλα, παρακολουθοῦσε ἄγρυπνα τίς κινήσεις τῶν ρουμάνων πρακτόρων, καταπνίγοντας κάθε προσπάθεια λειτουργίας ρουμανικῶν σχολείων ἐν τῇ γενέσει της.

Ἐτσι, δέν εἶναι παράξενο τό ὅτι οἱ Τοῦρκοι τόν κατεδίκασαν, τό 1912, σέ θάνατο. Ἀπέφυγε δέ τήν θανατικήν ἐκτέλεση χάρις στήν ἐπέμβαση τοῦ Ἀρχιστρατήγου Διαδόχου Κωνσταντίνου πρός τόν Ἐσάτ πασᾶ τῶν Ἰωαννίνων. Τέλος, εἶναι πασίγνωστη ἥ συμμετοχή τοῦ Σπυρίδωνος στόν Αὐτονομιακό Ἀγῶνα τῆς

Βορείου Ήπείρου (1914).⁷ Ήταν τότε συνοδικός στήν Κωνσταντινούπολη.⁸ Οταν, όμως, ἐπληροφορήθηκε τίς κινήσεις τῶν Βορειοηπειρωτῶν, ἐπέστρεψε ἐσπευσμένως στήν Κόνιτσα κι' ἀπό κεī μετέβη στό Ἀργυρόκαστρο, ὅπου μαζί μέ τόν ἀείμνηστο Δρυΐνουπόλεως Βασίλειο ἔκήρυξε τήν ἔναρξη τοῦ ἀγῶνα, ὁ ὅποιος κατέληξε, μετά τόν θρίαμβο τῶν ἑλληνικῶν ὅπλων, στήν πανηγυρική ὑπογραφή (καί ἀπό τήν Ἀλβανία) τοῦ «Πρωτοκόλλου τῆς Κερκύρας» (17-5-1914). Μέ τό «Πρωτόκολλον» αὐτό ἀναγνωριζόταν ἀπό τίς τότε Μεγάλες Δυνάμεις ἡ Αὐτονομία τῶν Ἐλλήνων τῆς Βορείου Ήπείρου. Αξίζει νά σημειωθῇ, ὅτι στήν προσωρινή αὐτονομιακή Κυβέρνηση τοῦ Γεωργίου Χριστάκη Ζωγράφου ὁ Σπυρίδων κατεῖχε τήν θέση τοῦ ὑπουργοῦ Παιδείας.

Αὐτός, λοιπόν, ὁ λαμπρός Ιεράρχης (ὁ ὅποιος ἦταν φυματικός ἀπό τήν ἡλικία τῶν 19 ἔτῶν), ἐγκαινίασε τόν ἐπιβλητικό ναό τοῦ Διστράτου τό ἔτος 1909. Πρέπει δέ νά σκεφθοῦμε πόσο δύσκολες, ἐπίπονες, πολύωρες, ἀλλά καί ἐπικίνδυνες ἦταν οἱ συνθῆκες μεταβάσεως στό χωριό αὐτό, μέσα ἀπό βουνά, χαράδρες, δάση καί ποτάμια. Καί, φυσικά, ὅχι μέ αὐτοκίνητα. Διότι, τότε, οἱ μετακινήσεις ἐγίνοντο μόνο μέ ἄλογα ἢ μουλάρια καί, μάλιστα, σ' αὐτές τίς δυσπρόσιτες περιοχές.

Αξίζουν θερμά συγχαριστήρια τόσο στόν πρωτοπρεσβύτερο π. Φώτιο Τσάμη, Ἐφημέριο Διστράτου, ὃσο καί στόν ἀναλαβόντα τήν συγγραφή τοῦ παρόντος πονήματος, γνωστό συγγραφέα πρωτοπρεσβύτερο π. Διονύσιο Τάτση. Ο Ἅγιος Θεός νά τούς χαριτώνῃ

καί νά εύλογη τίς οίκογένειές τους καί τό ποιμαντικό τους ἔργο. Νά τούς συνοδεύουν δέ οἱ εύχες τοῦ ἀοιδίμου Ἱεράρχου Σπυρίδωνος Βλάχου, τοῦ ὅποίου ἡ μνήμη εἴθε νά εἶναι ἀγήρως καί αἰωνία.

Τῷ Διοίκησιν
Πλευραῖς τῆς Εὐαγγελίας